

YTTRANDE

Jesper Petersson
Jesper.Petersson@skane.se

Datum 2021-11-08
Ärendenummer 2021-POL000462

1 (3)

Remiss - Stärkt fokus på framtidens forskningsinfrastruktur SOU 2021_65

Sammanfattning

Region Skåne anser att utredningen är omfattande och lärrik och har valt ut ett antal utdrag som regionen betonar som viktiga. Region Skåne är dock kritisk till att utredningen har valt att inte behandla den forskningsinfrastruktur som finns inom regionernas hälso- och sjukvård. Region Skåne vill lyfta vikten av denna infrastruktur för forskning, utveckling, och innovation inom området Life science och hälsa. Region Skåne ser inte nyttan av nödvändigheten i att inrätta en ny myndighet för digital forskningsinfrastruktur utan uppmanar regeringen att se över och åtgärda nuvarande regelhinder för användning av hälsodata i forskningssyfte.

Yttrandet baseras på den Skåne gemensamma strategin Skånes innovationsstrategi för hållbar tillväxt (Forsknings- och Innovationsrådet i Skåne, 2019) och den regionala utvecklingsstrategin Det Öppna Skåne 2030 (Region Skåne, 2020).

Koppling till Region Skånes verksamhet

Region Skåne verkar för effektiv tillgång till ESS och MAX IV, till exempel genom att ge stöd till samverkansplattformar som MAXESS Industry Arena och NanoTechNow, utveckling av instegsmiljöer och supportinfrastruktur, t ex OpenLabSkåne, och industriella pilotproduktionsfaciliteter, t ex ProNano. Region Skåne stödjer även uppbyggnad och vidareutveckling av forskningsinfrastrukturerna genom Big Science Sweden.

Region Skåne arbetar med att främja initiativ i gränsområdet mellan forskning och näringsliv. Det sker i en koppling mellan regional, nationell och internationell nivå, vilket gör att Region Skåne gärna bidrar med de regionala perspektiven. Regionalt samverkar vi inom Forsknings- och innovationsrådet i Skåne (FIRS) som samlar flera av de regionala aktörerna som gemensamt agerar på frågor kring ESS och MAX IV.

Inom området Life science bedriver Region Skåne omfattande klinisk forskning inom ramen för sina åtaganden enligt Hälso- och sjukvårdslagen (18 kap, 2 §) och Avtalet om läkarutbildning och forskning. Den kliniska forskning som sker inom Region Skånes bedrivs av regionens egna medarbetare, men också i hög grad i samverkan ochsamarbete med såväl akademi som näringsliv. Idag finns det cirka 1000aktiva kliniska forskare inom Region Skåne som arbetar med bland annat utveckling av nya behandlingar, ny diagnostik samt utvärdering av nya och befintliga behandlingar och diagnostiska metoder. Region Skåne är värd för eller bidrar till viktig forskningsinfrastruktur för den kliniska forskningen inom exempelvis kliniska prövningar, precisionsmedicin, biobank, kvalitetsregister, och primärvårdsforskning.

Region Skånes synpunkter

Utdrag från utredningen som Region Skåne vill betona som viktiga:

- ”Utredningen bedömer även att forskningsinfrastrukturen bör analyseras utifrån hela livscykelns samt att samtliga förväntade effekter.”
- ”För att få mer fullständig information i syfte att utveckla analyser, styrning och prioriteringar bedömer utredningen att regeringen bör överväga att ålägga ansvariga myndigheter ett rapporteringskrav.”
- ”Även andra icke statliga aktörer bidrar väsentligt till finansieringen. Regioner, kommuner, privata aktörer liksom EU bidrar samtliga till finansiering av svensk nationell forskningsinfrastruktur.”
- ”En samhällsinvestering ska i så fall redovisas i en investeringsplan som presenteras för riksdagen i budgetpropositionen.” Här är det av vikt att Sveriges investering i andra forskningsinfrastrukturer i världen också inkluderas för att få den fulla bilden av utgifterna och vinsterna för att ha bättre möjlighet att planera framtida insatser.
- ”Vinnovas uppgifter i frågan om svenska näringslivets deltagande i forskningsinfrastrukturer kan fördjupas”
- ”De senaste decennierna har det dock skett en förändring i den internationella konkurrensen då nya länder vunnit anseende vid bedömningar av kvalitetsindikatorer för forskning och innovation” I detta sammanhang hade denna referens varit bra: European Innovation Scoreboard: Innovation performance keeps improving in EU Member States and regions (europa.eu).

Region Skåne vill åter betona att investeringar i nationella och internationella forskningsinfrastrukturer är strategiska satsningar för Sverige då forskning är av naturen gränsöverskridande och när vi investerar i den, investerar vi även i våra relationer med omvärlden. Detta kan leda till ökad konkurrenskraft för forskning och företag, utveckling av nya arbetstillfällen och lokal, regional och nationell tillväxt.

Avseende 3.10 Avgränsningar och utredningens val att inte behandla ”styrning, finansiering och organisation av forskningsinfrastruktur i regional och kommunal regi”

Region Skåne ifrågasätter utredningens beslut att inte behandla den forskningsinfrastruktur som finns i regional regi då denna infrastruktur är kritisk för mycket forskning, utveckling och innovation som sker inom Life science. Regionernas möjlighet att samverka sinsemellan och med andra aktörer kring viktiga nationella infrastrukturer tas inte upp i utredningen. Region Skåne vill därför uppmärksamma de forskningsinfrastrukturer som finns i regionernas regi inom hälso- och sjukvården. Det finns idag viktiga frågor här rörande lagstiftning och statens visavi regioners ansvar för finansiering av stora forskningsinfrastrukturer inom hälso- och sjukvård som exempelvis inom områden som precisionsmedicin och biobanking.

Avseende 8.5.1 En nationell organisation för digitala infrastrukturer

Region Skåne ser inte nödvändigheten av en ny myndighet i ljuset av nuvarande lagstiftning. Region Skåne uppmanar regeringen att i första hand skyndsamt se över lagstiftning och regelhinder som styr möjligheten att samla in och dela hälsodata i forsknings-, utvecklings- och innovationssyfte. Här hänvisar Region Skåne till förslaget om att utreda insamling och delning av hälsodata som tagits fram av Kommittén för teknologisk innovation och etik (KOMET). Idag finns det betydande hinder för användning av hälsodata i forskningssyfte, vilket har ett starkt negativt påverkan på forskning, utveckling och innovation inom life science i allmänhet och områden som precisionsmedicin och artificiell intelligens i synnerhet.